

**Semmelweis Egyetem Pető András Gyakorló Általános Iskolája, Szakiskolája,
Egységes Konduktív Pedagógiai Módszertani Intézménye és Kollégiuma
(SE PA EKPMI)**

Bántalmazáskezelési protokoll

A Semmelweis Egyetem Pető András Gyakorló Általános Iskolája, Szakiskolája, Egységes Konduktív Pedagógiai Módszertani Intézménye és Kollégiuma elkötelezett az iskolai agresszió és a kortársbántalmazás (bullying) megelőzésében, kezelésében.

Alapelvünk, hogy intézményünkben a bántalmazás semmilyen formája nem megengedett, a bullying minden esetben következményekkel jár.

Az iskola minden dolgozója határozottan elutasítja és elfogadhatatlannak tartja a bullying minden formáját, és azt vallja, hogy mindenkinek tiszteletben kell tartani a másik fél egyediségét, eltérő anyagi, kulturális és/vagy vallási hátterét.

A „Bántalmazáskezelési protokoll” -ről az iskolába lépéskor a Házirenddel együtt minden tanuló, szüleit, nevelőszülőket és minden új dolgozót tájékoztatni kell.

A bántalmazáskezelési protokoll célja:

- A bullyinggal kapcsolatos közös álláspont (zéró tolerancia) kialakítása;
- Iránymutatás a bullying kezeléséhez

Az iskola vezetősége a bántalmazáskezelési programnak két területét határozta meg:

- prevenció (csoportos foglalkozások, anti bullying team)
- általános, bántalmazás esetén érvénybelépő eljárásrend (anti bullying protokoll)

Ez a dokumentum az SE PA EKPMI Anti Bullying Eljárásrendjét tartalmazza, amely a 2023-2024 - es tanévtől lép érvénybe.

Intézményes bullying ellenes szabályok:

1. Ne bánts a másikat sem fizikailag, sem szavakkal, sem érzelmileg!
2. Tartsd tiszteletben mások személyes terét és magánéletét!
3. Kérj segítséget, ha helytelen viselkedést látsz!
4. Ne kényszeríts másokat olyanra, amit nem akarnak /amire nemet mondanak!
5. Ne zárj ki senkit a közös programból!
6. Fogadd el, hogy nem vagyunk egyformák!
7. A szabályokat az online térben is tartsd be!

BULLYING DEFINÍCIÓJA

A bullying (iskolai bántalmazás) nemzetközi definíciója:

„A diákot zaklatás vagy elnyomás éri akkor, ha ismétlődően és hosszú időn keresztül negatív cselekedetnek teszi ki egy vagy több más diák” (Olweus, 1999. 717. o.).

Tehát három kritérium különbözteti meg a konfliktushelyzettől (Jármí É., 2015 alapján):

1. Egyenlőtlen erőviszonyok: a bántalmazó nagyobb erővel bír (idősebb, fizikailag erősebb, népszerűbb, gazdagabb, jobb mentális képességgel bír stb.), mint az áldozat, és ezzel visszaél. Az áldozat nem tudja magát jól megvédeni az erősebbel/túlerővel szemben.
2. Rendszeresség: a bántalmazás ismétlődik. Az áldozatra „rászállnak”, folyamatosan ki van téve bántalmazás veszélyének.
3. Szándékosság: Az áldozatot nem konkrét ok miatt bántják (tárgy elvétele, bosszú, konfliktus), vagyis nincs látható előzménye a bántalmazásnak. A szándékosság azt jelenti, hogy a célszemély nem valamilyen félreértés áldozata, hanem direkt akarják bántani, lejáratni, megalázni.

A bullying formái (Jármí É. 2015 alapján):

1. Fizikai bántalmazás: erőszakos cselekedet az áldozat irányába (megrúgás, megütés stb.), a személyes tulajdon megkárosítása, szándékos lopás
2. Szóbeli bántalmazás: nyílt (kinevetés, megalázás, leértékelés, kritizálás, vádolás stb.), vagy rejtett (hamis pletykák, pletykák terjesztése, provokáció)
3. Érzelmi bántalmazás: kapcsolati/társas (kirekesztés, kiközösítés a csoportból, cyber zaklatás stb.), vagy manipulatív akciók (beavatkozás olyan barátságokba, amelyben az áldozat érintett – pl. „Vele nem barátkozhatsz többé.”)
4. Cyber bullying: ez egy új típusa az iskolai kiközösítésnek, ami durvább csúfolódásokból, pletykákból és fenyegetésekből álló, az áldozathoz - vagy áldozatról szóló - elektronikus úton eljutó üzenetek, képek, vagy videók sorozatát jelenti, melyet egyetlen, vagy több felhasználó visz véghez. (Wikipédia)

A bullying szereplői:

1. Bántalmazó
2. Bántalmazott/Áldozat
3. Szemlélők

PROTOKOLL

Bántalmazás felmérése meghatározott szempontok alapján

Célja: kivizsgálni a jelzést, a bántalmazás körülményeit a bullying definícióra épülő szempontsor alapján, és dönteni a további folyamatról.

A jelzés módjai:

1. *Tanulói jelzés*
2. *Csoportvezetői/Osztályfőnöki jelzés*
3. *Szülői jelzés*
4. *Esemény (atrocitás)*
5. *Tanári jelzés*
6. *Iskolapszichológusi jelzés*

A felmérést a szempontsor alapján az osztályfőnök/csoportvezető vagy az anti-bullying team tagja végzi a jelzést adó személlyel. Esemény esetén az eseményben résztvevő tanulóval/tanulókkal.

Amennyiben a szempontsor alapján a jelzés nem tesz eleget a bullying fogalmának (vagyis egyszeri esetről/konfliktusról) van szó, az osztályfőnök dönt az eset tisztázásáról, megbeszéléséről vagy az esetleges fegyelmi fokozat érvényesítéséről.

Bullying esetén: az osztályfőnök és intézmény a 2. pontban megfogalmazottak szerint folytatja.

1. lépés: Osztályfőnöki jelzés az anti-bullying team (későbbiekben: AT) és a panaszkezelési bizottság felé az esetről

2. lépés: Anti-bullying eljárás kidolgozása (adott esetre szabottan)

- *Részletes információgyűjtés és személyre szabott eljárásrend kidolgozása*

Résztvevők: AT, osztályfőnök és az érintett diák(ok), iskolapszichológus

Helyreállító technikával az eset feltérképezése az áldozat(ok) és bántalmazó(k) részvételével, illetve a szankciólépcső alapján az anti bullying eljárás megkezdése (ld. 3.)

3. lépés: Az érintett szülő(k) tájékoztatása a vezetőség részéről hivatalos levélben vagy személyes találkozó keretében

Nagykorú tanuló esetén a tanulóval írásban egyeztetve.

Résztvevők: igazgató(nő), osztályfőnök, érintett szülők

(Kivételes esetben rendkívüli szülői értekezlet összehívása, ahol osztályfőnök, igazgató(nő) és iskolapszichológus is részt vesz)

ANTI BULLYING ELJÁRÁS

Az anti bullying eljárást az alábbi résztvevők koordinálják: az eljárás elején meghatározásra kerül

1. *Amennyiben egyértelmű a bántalmazó és áldozat személye:*

1.1 Áldozat támogatása

- Érintett pedagógusok egyértelmű és egységes állásfoglalása az áldozat védelmével kapcsolatban
- Áldozat bevonása az eljárásba, hogy visszaállítsuk a kontrollt (dönthet arról, hogy szeretne-e beszélni a bántalmazóval, informáljuk arról, hogy mi lesz a folyamat)
- Ha az áldozat szeretné, bocsánatkérő és/vagy jóvátételi beszélgetés a bántalmazóval
- Áldozat támogatása osztályszinten és egyéni szinten (pszichológiai erősítés soron kívül)

1.2 Bántalmazó kezelése

- Konfrontáló beszélgetés a bántalmazóval
- Okok felderítése helyett a viselkedés elutasítása
- Bántalmazó megfogalmazza, hogyan fog változtatni a viselkedésén a jövőben
- Keretekben való megállapodás a bántalmazóval (mikor kerül sor kontroll beszélgetésre, mi lesz a következő szankciólépcső stb.)

1.3 Bocsánatkérés és jóvátételi beszélgetés az áldozattal és elkövetővel (ha áldozat szeretné)

1.4 A jóvátétel végrehajtása egyéni/osztály szinten, ezt felügyelik a tanárok

1.5 Az osztályban érintett tanárok bevonásával a viselkedésváltozás megfigyelése, monitorozása az iskolában

1.6 Szükség esetén iskolapszichológus és gyermekvédelmi szakember bevonása

1.7 Kontroll - beszélgetés bántalmazóval és áldozattal (maximum 1 hónap múlva)

Célja: felmérni, hogy fennáll-e még a bántalmazás

2. Amennyiben nem teljesen egyértelmű, ki a bántalmazó-áldozat

2.1 Resztoratív technika alkalmazása

2.2 Helyreállító/jóvátételi beszélgetések a feltételezett áldozattal és elkövetővel

2.3 Viselkedési osztályszabályok felülvizsgálata az osztállyal, ezek szükség szerinti átírása, szigorítása

2.4 Bocsánatkérés és jóvátétel kidolgozása

2.5 Jóvátétel végrehajtása egyéni és/vagy osztály szinten

2.6 Kontrollbeszélgetés a bántalmazóval és áldozattal (maximum 1 hónap múlva)

Célja: felmérni, hogy fennáll-e még a bántalmazás

ÉRTÉKELÉS

Kontroll alapján, esetmegbeszélés keretében

Szülőket értesítjük az eredményről írásban vagy szóban

Résztevők: Osztályfőnök/csoportvezetők, anti bullying team, iskolapszichológus

Ha folytatódik a bántalmazás: folytatni kell az eljárást, illetve újabb kontrollokat tartani 2-3 hetente bántalmazó és áldozattal kapcsolatban.

Ekkor életbe lépnek a szankciólépcsők, melyek a következők:

1. Iskolapszichológus bevonása (osztálydiagnosztika, tanácsadás) és/vagy külső szakértő bevonása
2. Bántalmazó szüleinek bevonása az eljárásba
3. Igazgató bevonása az eljárásba: iskolai szankciók alkalmazása (szóbeli figyelmeztetéstől a fegyelmi eljárásig)
4. Ha indokolt, Nevelési tanácsadó bevonása
5. Ha indokolt, gyermekvédelmi jelzőrendszer felé jelzés

Ha megoldódni látszott a probléma: továbbra is oda kell figyelni az osztályra

A protokoll egy javasolt eljárásrendet tartalmaz, de az egyes esetek mentén - egyéni mérlegelés alapján- lehetnek eltérések az eljárásban.